

***Pietní akt a koncert k 75. výročí osvobození a ukončení II. světové války
a 375. výročí úspěšné obrany Brna proti vojskům generála Torstensa***

NEBE PLNÉ HVĚZD pošestnácté

a jubilejní XV. PŘÍHRANIČNÍ SLAVNOSTI

sady Národního odboje, středa 30. září 2020 v 16, 30 hodin, vstup volný

Setkání občanů s představiteli města Brna a v posledních letech i Jihomoravského kraje a pietní akt a koncert s hudbou mnoha žánrů **NEBE PLNÉ HVĚZD** pořádám již od roku 2005 v brněnských sadech Národního odboje. Právě tam totiž stojí již přes třicet let betonový pilon s nápisem: ***v těchto místech stával v době nacistické okupace v letech 1939 – 1944 koncentrační tábor Pod kaštany***. Každoročně si zde připomínáme události a následky nejstrašnější války v dějinách lidstva bez ohledu na to, zda k nám v roce 1945 přišla svoboda s vlajkou s mnoha, či jenom s jednou hvězdou. *Hvězdy ale nejsou jenom na vlajkách. Nebe je plné hvězd, jejichž záře je viditelná na Zemi, i když ty hvězdy samotné už zanikly. Stejně jako jsou lidé, jejichž odkaz nás osvětluje, a nebo by měl, přestože oni samotní již nejsou mezi živými...* V duchu tohoto tvrzení proto od roku 2006 připomínáme umučené a popravené během II. světové války, po kterých jsou pojmenovány ulice Brna. S odkazem na místo konání akce, sady Národního odboje – park před klubem Šelepka – leží na rozhraní tří městských částí Brno-střed, Brno-Královo Pole a Brno-Žabovřesky, říkáme této oslavě tiché občanské statečnosti **Příhraniční slavnosti**. Letos bude v souvislosti s výročím osvobození a ukončení II. světové války připomínka zejména těch, kteří zemřeli v roce 1945.

Za Brno-střed to budou **Karel Tomeš**, brněnský starosta v letech 1925 – 1935 (zemřel 28. ledna 1945 na následky naočkovaného skvrnitého tyfu v koncentráku v Dachau) či **Štěpán Hille** (1896 – 1945), brněnský komunální pracovník a sokolský činovník umučený nacisty v koncentračním táboře pro účast v odboji.

V souvislosti s německým a židovským obyvatelstvem Brna bude zmíněn např. také **Dominik Markus Morgenstern** (9. 5. 1875 Královo Pole – 9. 5. 1942 Sobibór, Ossowa), majitel prvního kina v českých zemích, který byl zatčen v roce 1939 právě na dnešní ulici Hilleho. Smutnou skutečností je, že datum jeho smrti v koncentračním táboře v Polsku je uváděno přesně na den jeho narozenin – tedy 9. května.

Z těch, po kterých jsou pojmenovány ulice v Králově Poli, bude připomenut **Eduard Berka** (19. 1. 1909 Nedvědice – 24. 1. 1945 Vratislav), královopolský učitel popravený za účast v odboji, **Jan Babák** (10. 10. 1905 Královo Pole – 5. 10. 1945 Brno), dělník, královopolský rodák, vězněn na Špilberku a v Kounicových kolejích a až do konce války v koncentračních táborech Dachau a Buchenwald a **Jiří Myslín** (19. 8. 1895 Olšany, okr. Vyškov – 6. 4. 1945 Saale an der Donau), policejní úředník zapojený do odboje v ilegální policejní skupině. Zatčen byl 24. srpna 1944, vězněn v Kounicových kolejích, v koncentračním táboře ve Flossenbürgu a v táboře Saale an der Donau, kde podlehl epidemii skvrnitého tyfu.

Za ty „žabovřeské“ to bude **Karel Sochor**, učitel na místní chlapecké škole, zapojený v organizaci Obrana národa a zatčený 27. září 1939. Podle některých zdrojů zemřel 24. dubna 1945 v koncentračním táboře v bavorském Plattlingu, úředně byl ale prohlášen mrtvým až od 28. srpna 1945. Dalším odbojářem, který zemřel v roce 1945, je **Jaroslav Zemek**, bratr parašutisty Jana Zemka ze skupiny SILVER B, kterému jako sokolský činovník a bývalý zaměstnanec vojenské správy vyhledával v Brně kontakty. Po prozrazení koncem roku 1944 byl zatčen a 28. února 1945 popraven v koncentračním táboře Flossenbürg (společně s ním i jeho švagr **Václav Kozák**). Dalším zesnulým v roce 1945 je **František Šelep**, novinář, který zemřel na následky mučení na gestapu v Brně 4. dubna 1945. Je po něm pojmenována ulice protínající Žabovřesky a Královo Pole, která dala jméno i klubu, před nímž se setkání a koncert Nebe plné hvězd koná.

Připomeneme i osobnosti mimo rámec Příhraničních slavností (mimo tři brněnských městských částí). Za ty „brněnské“ bude zmíněn **Jan Gajdoš**, po kterém je pojmenována ulice v Židenicích (27. 12. 1903 Židenice – 19. 11. 1945 Brno). Držitel stříbrné olympijské medaile z Amsterdamu 1928 a gymnastický mistr světa 1938 působil v odbojové sokolské organizaci Jindra jako vedoucí skupiny v Brně. Počátkem roku 1944 byl zatčen gestapem a vězněn ve třech nacistických káznicích. Zemřel na následky věznění 19. listopadu 1945. Zmíněna bude i brněnská rodačka, blahoslavená **Marie Restituta**, narozená jako Helena Kafková, jejíž jméno nese **nový brněnský kostel (slavnostní požehnání kostela v sobotu 12. září 2020)**.

Loni jsme v souvislosti s připomínkou odbojářů Františka Leitnera, rodáka z Maršova, a Matěje Pavlíka, svatořečeného jako Gorazd II., rodáka z Hrubé Vrbky, pozvali starosty těchto obcí. Jaroslav Bytešník přivezl z Maršova i čestnou legionářskou stráž a Pavel Gráf Martina Hrbáče. Všichni jsou zváni i letos a poctu vzdáme i dalším z kraje, jejichž výroční rok si připomínáme. Budou to to **Václav Kostiha**, římskokatolický kněz, narozený 26. 7. 1900 v Nechvalíně na Kyjovsku (120 let), který byl za pomoc partyzánům popraven 1. 7. 1942 v Kounicových kolejích, **Josef Sekerka**, narozený 25. 3. 1900 v Marefách na Vyškovsku (120 let), ivančický obecní tajemník, který byl popraven v Kounicových kolejích 22. června 1942 za vystavování falešných dokladů pro místní odbojáře, a ivančický farář **Adolf Tesař**, narozený 29. 4. 1885 ve Stínavě na Prostějovsku (135 let), popravený v Kounicových kolejích za pomoc při této činnosti rovněž v červnu 1942.

Výročním je letos také nechvalně známý tzv. pochod smrti z května 1945, který připomínáme již od prvního ročníku setkání. Doufám, že i letos budeme moci zmínit **pietní akt v Kounicových kolejích v závěru pochodu Pohořelice–Brno**, který jsem inicioval a který se za účasti německých hostů i Českého svazu bojovníků za svobodu jako skutečný akt smíření konal poprvé v roce 2018.

Zajímavá jistě bude i hudební část, která historické události koloruje a umocňuje. Tradičně akcentujeme jubilující osobnosti se vztahem k Brnu a jako každoročně připomeneme i výročí významných brněnských hudebních těles a institucí. Šedesát let umělecké činnosti s námi bohužel již neoslaví **Eva Pilarová, držitelka Ceny Jihomoravského kraje a Ceny města Brna**, ale celý koncert je k její počtě. Připomeneme si ji i vernisáží fotografií, kterou připravujeme s její sestřenicí Helenou Štefanovou, která přijde na pódium s manželem Evy Pilarové Janem Kolomazníkem a členkou rodiny Karla Gotta k předání kondolenčních knih a vzpomínce na oba (koncert se koná v předvečer 1. výročí úmrtí Karla Gotta). Připomeneme i **osmdesátiny Orchestru Gustava Bromy a 100. výročí Konzervatoře Brno**. Úvodní skladbu IN THE MOOD a další proto zahraje **Big Band Konzervatoře Brno**, který vede poslední žijící bard z nejslavnější éry Bromova orchestru – **Mojmír Bártek**. Držitel Ceny Jihomoravského kraje také připomene svého tátu MUDr. Adolfa Bárta, který byl umučen v Kounicových kolejích 3. února 1945. **Milan Kašuba a Tibor Lenský** mají letos osmdesát, **Lad'a Kerndl** má pětasedmdesát, **Vítězslav Vavrda**, hráč na bicí v OGB, má sedmdesát stejně jako **Jitka Zelenková**, a **Froso Tarasidu** má letos pětadesát. Všichni jmenovaní s OGB zpívali a v případě Mojmíra Bárta, Milana Kašuby a Víti Vavrdu hráli. Zahrát přijede také **Felix Slováček**, který působil v OGB a Evu Pilarovou se svým vlastním big bandem mnohokrát doprovázel (i při koncertu NEBE PLNÉ HVĚZD). V hudební části vystoupí rovněž **žáci ZUŠ Vranovská**, která letos slaví 95. výročí založení, a s Big Bandem Konzervatoře Brno zazpívají také **Martin Hrbáč** a jubilantka **Ivana Slabáková**.

Každoroční je také prezentace dalších významných brněnských osobností. Tradičními účastníky jsou držitel Ceny JMK a Ceny města Brna **Miroslav Kasáček** a držitel Ceny města Brna **Luděk Navara** z občanského sdružení PAMĚŤ a brněnský děkan **Václav Slouk**. Pozvání k letošnímu setkání přijal také farář **Marián Pospěcha**, který v předvečer koncertu bude sloužit v Brně zádušní mši za Evu Pilarovou.

Loni byla v rámci Nebe plné hvězd 2019 zasazena prstí ze Špilberku v roce stého výročí vzniku tzv. Velkého Brno „stoletá“ lípa. Sázela ji i Eva Pilarová, a proto tuto lípu zalijí při pietním aktu její rodinní příslušníci. Moderátorka České televize **Barbora Černošková**, která bude setkáním a koncertem provázet, zde také připomene **375. výročí úspěšné obrany Brna proti vojskům generála Torstensonova** a také to, že **30. září – den konání koncertu a Příhraničních slavností – je i dnem výročí poprav sokolského náčelníka dr. Augustina Pechláta v Praze a MUDr. Vojtěcha Jílka, náčelníka Československého Orla, v Brně.**

Záštitu nad pietním aktem a koncertem NEBE PLNÉ HVĚZD převzali generál **Emil Boček**, hejtman Jihomoravského kraje **Bohumil Šimek**, primátorka statutárního města Brna **Markéta Vaňková** a brněnský biskup **Vojtěch Cikrle**. **PŘÍHRANIČNÍ SLAVNOSTI** zaštiťují starostové MČ Brno-střed, Brno-Královo Pole a Brno-Žabovřesky, kterými v roce 2020 jsou **Vojtěch Mencl, Karin Karasová a Lucie Pokorná**.

Vladimír Koudelka